

Uchwała Nr 74/2024
Komitetu Stabilności Finansowej
z dnia 14 czerwca 2024 r.
w sprawie wysokości wskaźnika bufora antycyklicznego

Na podstawie art. 5, art. 23 i art. 25 oraz art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 559) uchwała się, co następuje:

§ 1. Komitet, biorąc pod uwagę ocenę natężenia cyklicznego ryzyka systemowego i adekwatności wskaźnika bufora antycyklicznego, rekomenduje wysokość wskaźnika bufora antycyklicznego na poziomie:

- 1) 1% – po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, o którym mowa w art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym;
- 2) 2% – po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia rozporządzenia, o którym mowa w pkt 1.

§ 2. Komitet podaje do publicznej wiadomości informacje o:

- 1) wysokości obowiązującego wskaźnika bufora antycyklicznego na poziomie: 0%;
- 2) wartości odniesienia dotyczącej wskaźnika bufora antycyklicznego w wysokości: 0%;
- 3) wskaźnika kredytów (zadłużenie sektora prywatnego) do PKB w wysokości: 60,6%;
- 4) wskaźnika odchylenia od długoterminowej tendencji zmiany wskaźnika kredytów (zadłużenie sektora prywatnego) do produktu krajowego brutto (PKB) w wysokości: - 23,1%.

§ 3. Komitet upoważnia Narodowy Bank Polski do wykonania w jego imieniu obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, niezwłocznie po ogłoszeniu rozporządzenia ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, o którym mowa w § 1.

§ 4. Uchwała zostanie zamieszczona na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Komitetu Stabilności Finansowej

/-/ Adam Glapiński

Uzasadnienie

Komitet Stabilności Finansowej, zwany dalej „Komitetem”, na podstawie art. 24 ust. 4 pkt 1 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 559), zwanej dalej „ustawą”, rekomenduje stopniowe podnoszenie wysokości wskaźnika bufora antycyklicznego do docelowego poziomu 2%.

Wydanie rekomendacji przez Komitet ma związek z art. 24 ust. 2 ustawy, który stanowi, że minister właściwy do spraw instytucji finansowych ocenia co kwartał natężenie cyklicznego ryzyka systemowego oraz wysokość i adekwatność wskaźnika bufora antycyklicznego biorąc pod uwagę rekomendację Komitetu.

Zgodnie z art. 23 ustawy, podejmując decyzję o rekomendowanej wysokości wskaźnika bufora antycyklicznego, Komitet bierze pod uwagę między innymi lukę kredytową, czyli odchylenie wskaźnika wartości zadłużenia niefinansowego sektora prywatnego do PKB od jego długoterminowej tendencji oraz fazę cyklu finansowego w Polsce. Komitet, oceniając natężenie cyklicznego ryzyka systemowego dla ustalenia adekwatnego poziomu bufora antycyklicznego, uwzględnia również inne wskaźniki rekomendowane przez Europejską Radę do spraw Ryzyka Systemowego, w tym wyniki modeli wczesnego ostrzegania oraz szeroki zakres informacji ilościowych i jakościowych.

Komitet, mając na uwadze potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu kapitału w krajowym sektorze bankowym, niezbędnego do skutecznego prowadzenia polityki makroostrożnościowej oraz odpowiedniego reagowania na materializację cyklicznego ryzyka systemowego i trudnych do przewidzenia szoków zewnętrznych, przyjął zaktualizowane podejście do stosowania antycyklicznego bufora kapitałowego. Założenia oraz wyjaśnienie nowych elementów polityki makroostrożnościowej przedstawiono w strategii stosowania antycyklicznego bufora kapitałowego w Polsce. Zgodnie z tym podejściem Komitet rekomenduje zbudowanie bufora kapitałowego w docelowej wysokości 2% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko instytucji, które posiadają ekspozycje kredytowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Komitet zaleca stopniowe podwyższenie wskaźnika bufora antycyklicznego do poziomu 1%, a następnie 2%, przy każdorazowym zachowaniu 12-miesięcznych okresów dostosowawczych.

Natężenie ryzyka cyklicznego mierzone za pomocą modelu wczesnego ostrzegania wzrosło. Rosnącej ocenie ryzyka cyklicznego z perspektywy modelu wczesnego ostrzegania towarzyszy brak oznak nadmiernej akcji kredytowej, a sama dynamika kredytu pozostaje relatywnie niewysoka. Odnotowany wzrost nie uzasadnia obecnie podniesienia bufora antycyklicznego ponad poziom przyjęty przez Komitet.

Stopniowe podnoszenie wysokości wskaźnika bufora antycyklicznego stworzy bankom warunki na dostosowanie się do nowych wymogów poprzez odpowiednią politykę dywidendową i zarządzanie kapitałem w dłuższych przedziałach czasowych. Założeniem Komitetu jest wprowadzenie dodatniego poziomu wskaźnika bufora antycyklicznego w momencie, w którym sytuacja w sektorze bankowym jest korzystna i dysponuje on nadwyżkami kapitału ponad minimalne wymogi regulacyjne i nadzorcze. Oznacza to, że w skali całego sektora bankowego nie powinno to wymagać od banków dodatkowego wysiłku w celu zgromadzenia nowego kapitału, choć mogą wystąpić nieliczne wyjątki.

Celem rekomendacji Komitetu jest harmonijne zwiększanie odporności kapitałowej sektora bankowego przy zachowaniu optymalnego tempa. W tym względzie należy zrównoważyć czas, który jest potrzebny podmiotom sektora bankowego na zgromadzenie odpowiedniego kapitału z koniecznością wyposażenia nadzoru makroostrożnościowego w narzędzia reagowania na wypadek zmaterializowania się trudnych do przewidzenia szoków.

Jednocześnie art. 25 ust. 1 ustawy zobowiązuje Komitet do zamieszczania na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego co kwartał informacji o:

- 1) wysokości obowiązującego wskaźnika bufora antycyklicznego;
- 2) wartości odniesienia dotyczącej wskaźnika bufora antycyklicznego;
- 3) wskaźnika kredytów do PKB, o którym mowa w art. 23 ust. 2;
- 4) dniu, od którego instytucje stosują podwyższony wskaźnik – w przypadku podwyższenia wskaźnika bufora antycyklicznego;
- 5) przewidywanym okresie obowiązywania obniżonego wskaźnika – w przypadku obniżenia wskaźnika bufora antycyklicznego.

Parametry wskazane w pkt 1-3 powyżej zostaną podane do publicznej wiadomości. Natomiast informacja o terminie, od którego instytucje stosują podwyższony wskaźnik bufora antycyklicznego, zostanie opublikowana po wydaniu odpowiedniego rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych. Komitet nie publikuje informacji, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 5 ustawy, dotyczącej okresu obowiązywania wskaźnika, która jest wymagana w przypadku jego obniżenia.

Komitet przekaże Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego informacje, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy po ogłoszeniu rozporządzenia zmieniającego poziom wskaźnika bufora antycyklicznego.